Evropski parlament
2024-2029

Odbor za ribištvo

2024/0159(NLE)

14.11.2024

***

OSNUTEK PRIPOROČILA

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Protokola o izvajanju Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Gvinejo Bissau (2024–2029)
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

Odbor za ribištvo

Poročevalec: Eric Sargiacomo

Oznake postopkov

*	Postopek posvetovanja
***	Postopek odobritve
***I	Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
***II	Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
***III	Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

VSEBINA

Stran

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA 5

OBRAZLOŽITEV 6

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE 9

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Protokola o izvajanju Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Gvinejo Bissau (2024–2029)
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

(Odobritev)

Evropski parlament,

– ob upoštevanju osnutka sklepa Sveta (12475/2024),

– ob upoštevanju Protokola o izvajanju sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Gvinejo Bissau (2024–2029) (12189/2024),

– ob upoštevanju zahteve za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 43(2) in členom 218(6), drugi pododstavek, točka (a)(v), ter členom 218(7) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C10-0108/2024),

– ob upoštevanju svoje nezakonodajne resolucije z dne ...[1] o osnutku sklepa,

– ob upoštevanju proračunske ocene Odbora za proračun,

– ob upoštevanju člena 107(1) in (4) ter člena 117(7) Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,

– ob upoštevanju priporočila Odbora za ribištvo (A10-0000/2024),

1. odobri sklenitev sporazuma;

2. naroči svoji predsednici, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic in Republike Gvineje Bissau.

[1] Sprejeta besedila, P10_TA(0000)0000.

OBRAZLOŽITEV

Republika Gvineja Bissau

Gvineja Bissau ima 1,8 milijona prebivalcev iz 11 etničnih skupin. Polovica prebivalcev živi na urbanih območjih in pričakuje se, da bo njihovo število še naraslo. Približno 60 % prebivalcev je mlajših od 25 let. Država ima visoko stopnjo rodnosti, a tudi umrljivosti dojenčkov (54,8 smrti na tisoč rojstev). Več kot 40 % prebivalcev je nepismenih. Od podpisa prejšnjega protokola je država padla za dve mesti in je po indeksu človekovega razvoja OZN na 179. mestu med 193 državami (UNDP, 2021).

Temelj gospodarstva Gvineje Bissau so že od nekdaj domači naravni viri. Delež kmetijstva v nacionalnem BDP je 56 %, v izvozu pa 90 %, in usmerjeno je v en sam pridelek – indijske orehe. Eden od glavnih izzivov za državo je diverzifikacija pridelave.

Skoraj tretjino javnih prihodkov zagotovijo mednarodni donatorji, od tega tretjino EU. Financiranje iz sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med EU in Gvinejo Bissau (v najnovejši različici) kot nadomestilo za dostop do virov znatno prispeva k javnim financam te države.

Velik epikontinentalni pas Gvineje Bissau, kamor se zlivajo reke, ter sezonsko dvigovanje oceanskih tokov prispevata k bogatim staležem tako priobalnih kot oceanskih vrst rib. Med glavne staleže s tržno vrednostjo spadajo pridnene vrste, male pelagične vrste, velike selivske pelagične vrste, raki (kozice, vključno z dolgoostnimi kozicami) in glavonožci (lignji in hobotnice).

Obrtniški ribolov, vključno s samooskrbnim ribolovom, omogoča preživetje več tisoč ribičem in njihovim družinam (številke se razlikujejo glede na različne ocene), med katerimi so ribiči iz sosednjih držav.

Trgovina z ribiškimi proizvodi z EU je ovirana, ker Gvineja Bissau kljub velikim naporom ne dosega zdravstvenih standardov EU. Upati je, da se bo z okrepitvijo zmogljivosti Gvineje Bissau na tem področju, zlasti z ustanovitvijo in – po dolgem postopku – akreditacijo laboratorija za nadzor kakovosti in analizo (julija 2014, razvoj v teku), to stanje izboljšalo.

Sporazum o ribištvu med EU in Gvinejo Bissau

Prvi sporazum o ribištvu sta Republika Gvineja Bissau in Evropska skupnost sklenili že leta 1980. Flote držav članic EGS/EU imajo vse od takrat dostop do ribolovnih možnosti v vodah Gvineje Bissau. Leta 2007 sta obe strani podpisali sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju. Od takrat je bilo tiho podaljšanih in/ali izpogajanih več zaporednih protokolov o izvajanju sporazuma. Med aprilom 2012 in oktobrom 2014 je bilo izvajanje sporazuma zaradi vojaškega udara prekinjeno na pobudo EU. Pred kratkim je bila v pogovorih o protokolu poudarjena potreba po pregledu finančnih prispevkov, zagotovljenih v zameno za ribolovne možnosti za flote EU v skladu s protokolom.

Sedanji protokol o izvajanju sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Gvinejo Bissau (2024–2029) se je začel začasno uporabljati na dan

podpisa, tj. 18. septembra 2024. Sporazum o ribištvu plovilom iz številnih držav članic EU omogoča ribolov v vodah Gvineje Bissau.

Protokol določa ribolovne možnosti za naslednje kategorije: zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov kozic, zamrzovalna plovila z vlečno mrežo za ribolov rib kostnic in glavonožcev, plovila z vlečno mrežo za ribolov malih pelagičnih rib, zamrzovalna plovila za ribolov tuna s potegalko in plovila s parangalom ter plovila za ribolov tuna z ribiško palico.

Sporazum zajema več vrst, in sicer tuna, glavonožce, kozice in pridnene vrste. Je del mreže sporazumov o ribolovu tunov v zahodni Afriki in je eden od samo treh sporazumov v tej regiji, ki se nanašajo na več vrst (ostala dva sta sklenjena z Marokom in Mavretanijo).

Ribolovne možnosti, določene v sporazumu, temeljijo na najboljšem razpoložljivem znanstvenem mnenju in na priporočilih Mednarodne komisije za ohranitev tunov v Atlantiku (ICCAT).

Prispevek EU k temu novemu protokolu je ocenjen na 85 milijonov EUR za obdobje petih let oziroma 17 milijonov EUR na leto, od tega bo 4,5 milijona EUR namenjenih spodbujanju zmogljivosti Gvineje Bissau za trajnostno upravljanje ter kontrolo in nadzor ribištva, pa tudi podpori lokalnim ribiškim skupnostim.

Poleg prispevka EU bodo lastniki plovil upravi Gvineje Bissau plačevali pristojbine za dovoljenja in ulov, da bi pridobili dovoljenje za ribolov. Zaradi kombinacije prispevka EU in pristojbin, ki jih bodo plačevali subjekti EU, skupna ocenjena finančna sredstva v petletnem obdobju presegajo 100 milijonov EUR.

Poročevalec upa, da bo novi protokol omogočil tesnejše sodelovanje med EU in Republiko Gvinejo Bissau, da bi spodbudili trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov v vodah Gvineje Bissau ter podprli prizadevanja te države za razvoj nacionalnega ribiškega sektorja in z njim povezanih področij.

Nedavne naložbe Afriške razvojne banke in drugih vlagateljev (npr. Kitajske) v infrastrukturo ter ribiško pristanišče za obrtniški ribolov (za iztovarjanje in predelavo) v Alto Bandimu prinašajo priložnosti za Gvinejo Bissau, vendar ne zadoščajo za zadovoljitev potreb. Zlasti pomemben bi bil razvoj infrastrukture za iztovarjanje, skladiščenje in predelavo rib, namenjene industrijskim flotam, ki delujejo v vodah Gvineje Bissau, saj ne bi prinesel le operativnih koristi, temveč bi prispeval tudi k razvoju ribiškega sektorja v državi in omogočil oblikovanje trgov, distribucijskih in tržnih struktur ter laboratorijev za analizo kakovosti.

Poročevalec meni, da bi moral sporazum prispevati k večji samozadostnosti države, podpirati njeno razvojno strategijo in ji zagotavljati suverenost.

Zato priporoča, naj Parlament odobri sklenitev tega sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju in njegovega protokola, saj sta zelo pomembna za Republiko Gvinejo Bissau in flote EU, ki že delujejo v njenih vodah.

Glede na vlogo in pristojnosti Parlamenta na tem področju poročevalec meni, da je primerno in potrebno sprejeti nezakonodajno resolucijo o tem sporazumu ter vanjo vključiti pripombe in priporočila, ki naj jih Komisija upošteva v času veljavnosti sedanjega protokola (česar doslej žal ni vedno storila).

Poročevalec želi opozoriti na naslednja vprašanja, ki poleg že navedenega zahtevajo posebno pozornost.

Sporazum mora spodbujati resnično trajnostni razvoj ribiškega sektorja Gvineje Bissau ter z njim povezanih industrijskih in drugih dejavnosti, da bo v državi ostalo več dodane vrednosti od izkoriščanja njenih naravnih virov.

Poročevalec na koncu poudarja, da bi moral biti Evropski parlament v vseh fazah v celoti in nemudoma obveščen o postopkih, povezanih s protokolom, ter njegovim podaljšanjem in izvajanjem, kot je podrobno opisano v nezakonodajni resoluciji, priloženi temu priporočilu.

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVKE

V skladu s členom 8 Priloge I Poslovnika poročevalec izjavlja, da je pri pripravi osnutka poročila prejel prispevke od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
Europêche
European Transport Workers' Federation (ETF)
Coalition pour des Accords de Pêche Equitables CAPE/CFFA

Priprava tega seznama je v izključni pristojnosti poročevalca.

Če so na seznamu navedene fizične osebe z imenom ali njihovo funkcijo ali z obema, poročevalec izjavlja, da je zadevne fizične osebe seznanil z obvestilom Evropskega parlamenta o varstvu podatkov št. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), v katerem so opredeljeni pogoji, ki veljajo za obdelavo njihovih osebnih podatkov, ter pravice, povezane s to obdelavo.